

територіальних громад, іноземним юридичним особам здійснюється відповідними радами за погодженням з Кабінетом Міністрів України.

Ще одна проблема полягає в тому, що закон (ст. 129 ЗК України) вимагає подавати до клопотання про продаж договір оренди землі. Це означає, що перед придбанням у власність земельну ділянку необхідно взяти в оренду, що теж є надто тривалою процедурою. Очевидно, що йдеться тільки про землі в межах населених пунктів, призначені під забудову. Крім того, у ЗК України не встановлені строки, протягом яких повинно бути прийнятим рішення про продаж земельної ділянки, відповідні погодження тощо.

Проаналізовані відповідні правові норми щодо продажу земельних ділянок іноземним юридичним особам в Україні засвідчують, що ця процедура є складною, заплутаною, а саме право купівлі таких ділянок – значною мірою декларативним. При цьому аналізували тільки певні норми ЗК України, без урахування багатьох інших законів та підзаконних нормативно-правових актів.

Отже, законодавство України у сфері придбання земель іноземними суб'єктами потребує істотних змін, хоч і містить окремі можливості для такого придбання.

Література

1. Конституція України (із змінами і доп.). – К.: Атіка, 2014. – 64 с.
2. Земельний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 січн. 2014: (офіц. текст). – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2014. – 144 с.
3. Про приватизацію автозаправних станцій, що реалізують паливно-мастильні матеріали виключно населенню: Указ Президента України від 29 грудня 1993 р. № 612 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

УДК 349.414.028:332.334.2(043.2)

Гайдар В. О., студентка,
Корнєєв Ю. В., к.ю.н., доцент,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ

Початком системного правового регулювання екологічних проблем землекористування належить вважати час виникнення самостійної галузі права – екологічного права, поява якої стала наслідком раптового збільшення уваги до екологічних проблем та бурхливого розвитку

законодавства. Більшість дослідників вважає переломним моментом 1970-ті роки, проте і сьогодні еколого-правове регулювання землекористування перебуває на етапі становлення. Саме тому виникає потреба окреслення перспективних напрямків його розвитку.

Одним з таких напрямів є екосистемний підхід, який відображає особливості предмета екологічного права. На жаль, природні екологічні системи як об'єкт правової охорони не мають належного правового регулювання в екологічному законодавстві. Так, ст. 5 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» серед об'єктів правової охорони навколишнього природного середовища не виділяє такого об'єкта, як природні екологічні системи. Аналізуючи ч. 2 ст. 4 Федерального Закону «Об охране окружающей среды», стає зрозумілим, що для Російської Федерації більше значення має охорона природних екосистем, що не піддалися антропогенному впливу, в той час як для України більше значення має відновлення порушених екосистем, оскільки внаслідок негативних тенденцій у землекористуванні в Україні більшість земель опинилася під впливом антропогенної діяльності.

Одним зі шляхів зменшення антропогенного навантаження на земельні ресурси, а отже, одним із основних напрямків екологізації землекористування, є оптимізація співвідношення різних категорій земель у структурі земельного фонду країни. Механізм оптимізації може виглядати так: затвердження нормативів оптимального співвідношення різних видів угідь у складі земель сільськогосподарського призначення та різних категорій земель; установлення відповідності структури земельного фонду, що склалася, оптимізованим; визначення площ земель, що повинні бути переведені до інших категорій; зміна цільового призначення конкретних земельних ділянок.

Відповідно до ст. 33 Закону України «Про охорону земель» до нормативів оптимального співвідношення земельних угідь належать: оптимальне співвідношення земель сільськогосподарського, природно-заповідного та іншого природоохоронного, оздоровчого, історико-культурного, рекреаційного призначення, а також земель лісового та водного фондів; оптимальне співвідношення ріллі та багаторічних насаджень тощо. Проте, на жаль, ці та інші нормативи у галузі охорони земель та відтворення родючості ґрунтів поки що лише задекларовано законодавцем, вони існують лише у вигляді неофіційних наукових напрацювань, та з невідомих причин таких нормативів немає у сфері сільського господарства [1, с. 51].

Прогресивним явищем в екологічному законодавстві України є запровадження оцінки впливу на навколишнє середовище (ОВНС). Проте

ця процедура поки що не має належного правового регулювання. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» має окремий розділ, присвячений екологічній експертизі. Натомість ОВНС більшою чи меншою мірою присвячена лише ст. 51 «Екологічні вимоги до розміщення, проектування, будівництва, реконструкції, введення в дію та експлуатації підприємств, споруд та об'єктів». Але основні вимоги, що стосуються ОВНС на рівні закону, а не підзаконних актів, можна дізнатися, лише ретельно проаналізувавши зміст Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища». ОВНС передбачає оцінку впливу запланованої діяльності на навколишнє середовище у найширшому розумінні, а також на навколишнє соціальне середовище та навколишнє техногенне середовище. Тому ця правова процедура може бути застосована в усіх без винятку випадках, щодо будь-яких проектів землеустрою.

Нагальною потребою сьогодення є збереження біологічного різноманіття як умова забезпечення стійкості екосистем будь-якого рівня. В першу чергу це стосується землі як природного об'єкта. Тому можна зробити висновок, що розвиток законодавства про збереження біологічного різноманіття матиме значний вплив на розвиток земельного права. Вимоги щодо необхідності збереження біологічного різноманіття повинні знайти відображення у правовому регулюванні планування територій, наданні особливого охоронного статусу певним територіям, встановленні обмежень у землекористуванні, покладенні певних обов'язків на власників земельних ділянок та землекористувачів.

Важливим аспектом земельного права, що має безпосередній вплив на еколого-правове регулювання землекористування, є принцип поділу земель на категорії [2, с. 42]. Зміни, внесені до ст. 20 Земельного кодексу України в 2009 році (види використання земельної ділянки в межах певної категорії земель визначаються її власником або користувачем самостійно в межах вимог, встановлених законом до використання земель цієї категорії, з урахуванням містобудівної документації та документації із землеустрою) свідчать про поступовий відхід від поділу всіх земель на категорії за цільовим призначенням. Тому різноманітні підходи до правового регулювання землекористування, які застосовуються в інших країнах, виникнення яких зумовлене саме екологічними потребами, можуть бути адаптовані до сучасних українських реалій.

Отже, еколого-правове регулювання земельних відносин перебуває на етапі становлення. Деякі з основних напрямків розвитку еколого-правового регулювання землекористування належать до звичних для земельного права України інститутів, інші ж ще не набули розвитку у

земельному законодавстві. Тому всі розглянуті напрямки потребують подальшого глибокого дослідження.

Література

1. Мірошніченко А. М. Нормування як засіб правового регулювання земельних відносин // Земельне право України. – 2012. – № 1. – С. 42-54.
2. Мірошніченко А. М. Проблемні правові питання поділу земель на категорії // Бюлетень Міністерства юстиції України. – № 12(50). – 2011. – С. 42-51.

УДК 347.822:[656.7.01:061.25] (043.2)

Терещенко Н. М., старший викладач,
Конончик Ю. М., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ПЕКІНСЬКА КОНВЕНЦІЯ: КРОК ДО РЕФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ БОРОТЬБИ З АКТАМИ НЕЗАКОННОГО ВТРУЧАННЯ

Важлива роль, яку відіграє цивільна авіація як галузь економіки та транспорту, що дає можливість швидкого і надійного зв'язку між різними районами земної кулі, багато в чому пояснює те, чому держави завжди приділяли значну увагу її безпеці, включаючи, зокрема, захист цивільної авіації від актів незаконного втручання. У зв'язку з чим міжнародною спільнотою було прийнято ряд міжнародних договорів щодо питань безпеки: Конвенція про злочини та деякі інші акти, що здійснюються на борту повітряних суден, прийнята 14 вересня 1963 року (Токійська конвенція); Конвенція про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден, прийнята 16 грудня 1970 року (Гаазька конвенція); Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованих проти безпеки цивільної авіації, прийнята 23 вересня 1971 року (Монреальська конвенція); Конвенція про боротьбу з незаконними актами щодо міжнародної цивільної авіації, прийнята 10 вересня 2010 року (Пекінська конвенція).

Токійська конвенція встановила порядок здійснення державами юрисдикції стосовно кримінальних злочинів та інших актів, скоєних на борту повітряного судна, визначені повноваження командира повітряного судна стосовно осіб, які вчиняють злочини і акти, що загрожують безпеці повітряного судна і перебувають на його борту, особам або майну. При цьому конвенція не кваліфікує акти незаконного захоплення в якості кримінального злочину і відповідно не передбачає їх карності, а також не зобов'язує держави видавати осіб, які вчинили ці акти.